

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN DÙNG CHUNG CHO CÁC CHUYÊN NGÀNH ĐÀO TẠO

Hệ đào tạo: Đại học chính quy

1. Tên học phần: NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA
CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN 1

Mã học phần: DC1LL01

2. Số tín chỉ: 2

3. Trình độ: Sinh viên năm thứ nhất

4. Phân bổ thời gian:

- Lý thuyết: 20 tiết;
- Kiểm tra giữa kỳ: 1 tiết;
- Thảo luận: 18 tiết;

5. Điều kiện tiên quyết: Không

6. Mục tiêu của học phần:

* **Kiến thức:** Trang bị cho sinh viên những kiến thức lý luận cơ bản về thế giới quan và phương pháp luận của triết học Mác - Lênin.

* **Kỹ năng:** Vận dụng thế giới quan, phương pháp luận của triết học Mác-Lênin để phân tích được các vấn đề về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội... trong nước và thế giới.

* **Thái độ:**

- Có ý thức học tập và bảo vệ Chủ nghĩa Mác-Lênin; đường lối, chính sách của Đảng Cộng sản Việt Nam; tư tưởng Hồ Chí Minh trước những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch.

- Có ý thức, thái độ đúng đắn trong việc thực hiện đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước.

7. Mô tả vắn tắt nội dung học phần:

Học phần gồm những kiến thức lý luận cơ bản về chủ nghĩa duy vật biện chứng, phép biện chứng duy vật và chủ nghĩa duy vật lịch sử.

8. Nhiệm vụ của sinh viên:

- Nghiên cứu trước giáo trình, tài liệu học tập
- Tham gia đầy đủ các giờ lên lớp.
- Hoàn thành các bài tập được giao đúng thời gian quy định.
- Tham gia đầy đủ các buổi thảo luận.
- Tham gia kiểm tra giữa kỳ và thi kết thúc học phần.

9. Tài liệu học tập:

- *Sách, giáo trình chính:*

[1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2011), *Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin* (dùng cho sinh viên Đại học, Cao đẳng khối không chuyên ngành Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh), NXB Chính trị Quốc gia Hà Nội.

- Sách tham khảo:

[2] Hội đồng trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình quốc gia các bộ môn khoa học Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh (1999), *Giáo trình triết học Mác-Lênin*, Nxb Chính trị Quốc gia.

10. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên:

- Điểm chuyên cần: 10%
- Điểm kiểm giữa kỳ (điểm kiểm tra và thảo luận): 20%
- Điểm thi cuối kỳ: 70%

11. Thang điểm: 10 (lấy một chữ số thập phân)

12. Nội dung chi tiết học phần:

12.1. Nội dung tổng quát:

Nội dung	Phân bổ thời gian				Tài liệu học tập, tham khảo	Tổng cộng
	Lý thuyết, Bài tập	Thảo luận	Thực hành, Thí nghiệm	Kiểm tra		
Chương 1: Chủ nghĩa duy vật biện chứng	5	3			[1] Tr 35-62	8
Chương 2: Phép biện chứng duy vật	9	6		1	[1] Tr 3-126	16
Chương 3: Chủ nghĩa duy vật lịch sử	6	9			[1] Tr 127-167	15
Tổng	20	18		1		39

12.2. Nội dung chi tiết:

Chương 1

CHỦ NGHĨA DUY VẬT BIỆN CHỨNG

a. Mục đích, yêu cầu:

* **Mục đích:** Trang bị cho sinh viên những kiến thức lý luận cơ bản về chủ nghĩa duy vật biện chứng.

* **Yêu cầu:** Nắm vững được những kiến thức lý luận cơ bản về điều kiện ra đời, phát triển của chủ nghĩa Mác-Lênin; mối quan hệ biện chứng giữa vật chất và ý thức để hiểu được bản chất thế giới quan của chủ nghĩa duy vật biện chứng.

b. Nội dung chi tiết:

Nội dung	Phân bổ thời gian				Tài liệu học tập, tham khảo	Tổng cộng
	Lý thuyết, Bài tập	Thảo luận	Thực hành, Thí nghiệm	Kiểm tra		
1.1. Nhập môn những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin	1	1			[1] Tr 9-49 [2] Tr 131-166	2
1.1.1. Khái niệm, đối tượng						
1.1.2. Điều kiện, tiền đề ra đời						
1.2. Chủ nghĩa duy vật biện chứng					[1] Tr 49-62	
1.2.1. Chủ nghĩa duy vật và chủ nghĩa duy vật biện chứng					[2] Tr 23-32	
1.2.2. Quan điểm của chủ nghĩa duy vật biện chứng về vật chất, ý thức và mối quan hệ giữa vật chất và ý thức	4	2				6
1.2.2.1. Vật chất					[2] Tr 174-192	
1.2.2.2. Ý thức					[2] Tr 193-208	
1.2.2.3. Mối quan hệ giữa vật chất và ý thức					[2] Tr 208-211	
Tổng cộng	5	3				8

c. Hướng dẫn thực hiện:

* **Trọng tâm của chương:** Vấn đề cơ bản của triết học; định nghĩa vật chất của Lênin; vận động của vật chất; nguồn gốc, bản chất của ý thức; quan hệ giữa vật chất và ý thức

* **Kiến thức, kỹ năng cần đạt:** Vận dụng sáng tạo những kiến thức đã học để phân tích và xây dựng thế giới quan duy vật trong hoạt động nhận thức và hoạt động thực tiễn.

* **Đánh giá kết quả:** Phát vấn trên lớp, thảo luận.

Chương 2

PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

a. Mục đích, yêu cầu:

* **Mục đích:** Trang bị cho sinh viên những kiến thức lý luận cơ bản về phép biện chứng duy vật.

* **Yêu cầu:** Nắm vững được những kiến thức lý luận cơ bản về hai nguyên lý; sáu cặp phạm trù; ba quy luật; lý luận nhận thức của phép biện chứng duy vật để hiểu được quy luật vận động và phát triển của tự nhiên, xã hội và tư duy.

b. Nội dung chi tiết:

Nội dung	Phân bổ thời gian				Tài liệu học tập, tham khảo	Tổng cộng
	Lý thuyết Bài tập	Thảo luận	Thực hành, Thí nghiệm	Kiểm tra		
2.1. Phép biện chứng và phép biện chứng duy vật	2	2			[1] Tr 63-70 [2] Tr212-216	4
2.1.1. Phép biện chứng và các hình thức cơ bản của phép biện chứng						
2.1.2. Phép biện chứng duy vật						
2.2. Các nguyên lý của phép biện chứng duy vật					[1] Tr 71-77	
2.2.1. Nguyên lý về mối liên hệ phổ biến					[2] Tr216-225	
2.2.2. Nguyên lý về sự phát triển					[2] Tr225-232	

Nội dung	Phân bổ thời gian				Tài liệu học tập, tham khảo	Tổng cộng
	Lý thuyết Bài tập	Thảo luận	Thực hành, Thí nghiệm	Kiểm tra		
2.3. Các phạm trù của phép biện chứng duy vật	2	1			[1] Tr78-89	3
2.3.1. Cái riêng và cái chung					[2]Tr237-245	
2.3.2. Nguyên nhân và kết quả					[2]Tr245-258	
2.3.3. Tất nhiên và ngẫu nhiên					[2]Tr259-270	
2.3.4. Bản chất và hiện tượng					[2]Tr275-286	
2.3.5. Nội dung và hình thức					[2]Tr270-274	
2.3.6. Khả năng và hiện thực					[2]Tr286-298	
2.4. Các quy luật cơ bản của phép biện chứng duy vật	3	2			[1] Tr89-106	5
2.4.1. Quy luật chuyển hóa từ những sự thay đổi về lượng thành những sự thay đổi về chất và ngược lại					[2] Tr303-317	
2.4.2. Quy luật thống nhất và đấu tranh giữa các mặt đối lập (Quy luật mâu thuẫn)					[2]Tr317-331	
2.4.3. Quy luật phủ định của phủ định					[2]Tr331-341	
2.5. Lý luận nhận thức của phép biện chứng duy vật	2	1			[1] Tr107-126	3
2.5.1. Thực tiễn, nhận thức và vai trò của thực tiễn với nhận thức					[2] Tr346-352	
2.5.2. Con đường biện chứng của sự nhận thức chân lý					[2]Tr352-378	
Kiểm tra				1		1
Tổng cộng	9	6		1		16

c. Hướng dẫn thực hiện:

*** Trọng tâm của chương:** Nguyên lý về mối liên hệ phổ biến, nguyên lý về sự phát triển; phạm trù cái chung- cái riêng, phạm trù nguyên nhân- kết quả; quy luật lượng- chất, quy luật mâu thuẫn; nhận thức, thực tiễn và vai trò của thực tiễn đối với nhận thức.

***Kiến thức, kỹ năng cần đạt:** Vận dụng các kiến thức đã học để xây dựng phương pháp luận khoa học trong hoạt động nhận thức và thực tiễn của bản thân.

*** Đánh giá kết quả:** - Kiểm tra giữa kỳ.

Chương 3

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

a. Mục đích, yêu cầu:

*** Mục đích:** Trang bị cho sinh viên những kiến thức lý luận cơ bản của chủ nghĩa duy vật lịch sử

*** Yêu cầu:** Nắm vững được những kiến thức lý luận cơ bản về hình thái kinh tế- xã hội, giai cấp và con người để luận giải quy luật vận động và phát triển của xã hội loài người.

b. Nội dung chương:

Nội dung	Phân bổ thời gian				Tài liệu học tập, tham khảo	Tổng cộng
	Lý thuyết, Bài tập	Thảo Luận	Thực hành, Thí nghiệm	Kiểm tra		
3.1. Vai trò của sản xuất vật chất và quy luật quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất	1	2			[1] Tr 127-138 [2] Tr 430-450	3
3.1.1. Sản xuất vật chất và vai trò của nó						
3.1.2. Quy luật quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ của lực lượng sản xuất						

Nội dung	Phân bổ thời gian				Tài liệu học tập, tham khảo	Tổng cộng
	Lý thuyết, Bài tập	Thảo Luận	Thực hành, Thí nghiệm	Kiểm tra		
3.2. Biện chứng của cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng	1	1			[1] Tr139-144 [2] Tr 447-456	2
3.2.1. Khái niệm và kết cấu						
3.2.2. Mối quan hệ biện chứng giữa cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng						
3.3. Tồn tại xã hội và ý thức xã hội	1	1			[1] Tr 144-154 [2] Tr 567-586	2
3.3.1. Khái niệm và kết cấu						
3.3.2. Tồn tại xã hội quyết định ý thức xã hội						
3.3.3. Tính độc lập tương đối của ý thức xã hội						
3.4. Hình thái kinh tế- xã hội và quá trình lịch sử- tự nhiên của sự phát triển các hình thái kinh tế- xã hội	1	2			[1] Tr154-160 [2] Tr 456-468	3
3.4.1. Khái niệm, cấu trúc hình thái kinh tế xã hội						
3.4.2. Quá trình lịch sử tự nhiên của sự phát triển các hình thái kinh tế - xã hội						
3.5. Giai cấp và vai trò của đấu tranh giai cấp đối với sự phát triển của xã hội có đối kháng giai cấp	1	1			[1] Tr 161-169 [2] Tr 469-520	2
3.5.1. Khái niệm, nguồn gốc giai cấp						
3.5.2. Vai trò của đấu tranh giai cấp đối với sự vận động, phát triển của xã hội có đối kháng giai cấp						
3.6. Cách mạng xã hội và vai trò của nó đối với sự phát triển của xã		1			[1] Tr 169-173 [2] Tr 548-566	1

Nội dung	Phân bổ thời gian				Tài liệu học tập, tham khảo	Tổng cộng
	Lý thuyết, Bài tập	Thảo Luận	Thực hành, Thí nghiệm	Kiểm tra		
hội có đối kháng giai cấp						
3.6.1. Khái niệm và nguyên nhân của cách mạng xã hội						
3.6.2. Vai trò của cách mạng xã hội đối với sự phát triển của xã hội có đối kháng giai cấp						
3.7. Con người và vai trò sáng tạo lịch sử của quần chúng nhân dân	1	1			[1] Tr172-185 [2] Tr603-630	2
3.7.1. Con người và bản chất của con người						
3.7.2. Vĩ nhân và vai trò của quần chúng nhân dân						
Kiểm tra						
Tổng cộng	6	9				15

c. Hướng dẫn thực hiện:

* **Trọng tâm của chương:** quy luật biện chứng giữa LLSX – QHSX; biện chứng giữa CSHT – KTTT; tồn tại xã hội, ý thức xã hội; Hình thái kinh tế- xã hội và con người.

* **Kiến thức, kỹ năng cần đạt:** Vận dụng các kiến thức đã học để luận giải, phân tích quy luật vận động và phát triển của đời sống vật chất, tinh thần trong nước, quốc tế hiện nay.

* **Đánh giá kết quả:** Phát vấn trên lớp, thảo luận.

12.3. Lịch trình tổ chức dạy học:

Tuần	Nội dung chính	Số tiết	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
1	Chương 1: Chủ nghĩa duy vật biện chứng 1.1. Nhập môn những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin 1.2.1. Chủ nghĩa duy vật và chủ nghĩa duy vật biện chứng 1.2.2. Quan điểm của chủ nghĩa duy vật biện chứng về vật chất, ý thức và mối quan hệ giữa vật chất và ý thức 1.2.2.1. Vật chất 1.2.2.2. Ý thức	3	[1] Tr 9-40 [2] Tr131-166 [2] Tr23-32 [1] Tr40-49 [2] Tr174-192 [2] 193-208 [2] Tr208-211	
2	Thảo luận (chương 1) - Quan điểm của chủ nghĩa duy vật biện chứng về vật chất, ý thức và mối quan hệ giữa vật chất và ý thức	3	[1] Tr40-49 [2] Tr174-192 [2] 193-208 [2] Tr208-211	
3	Chương 1: (tiếp) 1.2.2.3. Mối quan hệ giữa vật chất và ý thức Chương 2: Phép biện chứng duy vật 2.1. Phép biện chứng và phép biện chứng duy vật 2.2. Các nguyên lý của phép biện chứng duy vật 2.2.1. Nguyên lý về mối liên hệ phổ biến 2.2.2. Nguyên lý về sự phát triển	3	[2] Tr208-211 [1] Tr 63-73 [2] Tr 212-225	
4	Chương 2: Phép biện chứng duy vật 2.3. Các phạm trù của phép biện chứng duy vật 2.3.1. Cái riêng và cái chung	3	[1] Tr 63-73 [2] Tr 212-225 [1] Tr 74-83 [2]Tr225-232	

Tuần	Nội dung chính	Số tiết	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
	2.3.2. Nguyên nhân và kết quả 2.3.3. Tất nhiên và ngẫu nhiên 2.3.4. Bản chất và hiện tượng 2.3.5. Nội dung và hình thức 2.3.6. Khả năng và hiện thực		[2]Tr237-258	
5	Thảo luận (chương 2): + Các nguyên lý của phép biện chứng duy vật + Các phạm trù của phép biện chứng duy vật - Cái riêng và cái chung - Nguyên nhân và kết quả - Tất nhiên và ngẫu nhiên - Bản chất và hiện tượng - Nội dung và hình thức - Khả năng và hiện thực	3	[1] Tr 63-73 [2] Tr 212-225 [1] Tr 83-87 [2] Tr259-298	
6	Chương 2: (Tiếp) 2.4.1. Quy luật chuyển hóa từ những sự thay đổi về lượng thành những sự thay đổi về chất và ngược lại 2.4.2. Quy luật thống nhất và đấu tranh giữa các mặt đối lập (Quy luật mâu thuẫn) 2.4.3. Quy luật phủ định của phủ định	3	[1] Tr 89-100 [2] Tr 303-331	
7	Chương 2: (Tiếp) 2.5. Lý luận nhận thức của phép biện chứng duy vật 2.5.1. Thực tiễn, nhận thức và vai trò của thực tiễn với nhận thức 2.5.2. Con đường biện chứng của sự nhận thức chân lý Kiểm tra		[1] Tr101-115 [2]Tr331-341 [2] Tr346-352	

Tuần	Nội dung chính	Số tiết	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
8	Thảo luận: chương 2 2.4. Các quy luật cơ bản của phép biện chứng duy vật		[1] Tr 89-100 [2] Tr 303-331	
9	Chương 3: Chủ nghĩa duy vật lịch sử 3.1. Vai trò của sản xuất vật chất và quy luật quan hệ quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất 3.1.1. Sản xuất vật chất và vai trò của nó 3.1.2. Quy luật quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ của lực lượng sản xuất 3.2. Biện chứng của cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng 3.2.1. Khái niệm và kết cấu 3.2.2. Mối quan hệ biện chứng giữa cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng 3.3. Tồn tại xã hội và ý thức xã hội 3.3.1. Khái niệm và kết cấu 3.3.2. Tồn tại xã hội quyết định ý thức xã hội 3.3.3. Tính độc lập tương đối của ý thức xã hội	3	[1] Tr 127-138 [2] Tr 430-450 [1] Tr 139-144 [2] Tr 447-456 [1] Tr 144-154	
10	Thảo luận: (Tiếp) + Vai trò của sản xuất vật chất và quy luật quan hệ quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất + Cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng.	3	[1] Tr 127-138 [2] Tr 430-450 [1] Tr 139-144 [2] Tr 447-456	
11	Chương 3: (Tiếp) 3.5. Giai cấp và vai trò của đấu tranh giai cấp đối với sự phát triển của xã hội có đối kháng giai cấp 3.5.1. Khái niệm, nguồn gốc giai cấp 3.5.2. Vai trò của đấu tranh giai cấp đối với sự vận động, phát triển của xã hội có đối kháng	3	[1] Tr 161-169 [2] Tr 469-520 [1] Tr 169-185 [2] Tr 548-566 [2] Tr 603-630	

Tuần	Nội dung chính	Số tiết	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
	giai cấp 3.6. Cách mạng xã hội và vai trò của nó đối với sự phát triển của xã hội có đối kháng giai cấp 3.7. Con người và vai trò sáng tạo lịch sử của quần chúng nhân dân			
12	Thảo luận (chương 3): (Tiếp) + Tồn tại xã hội và ý thức xã hội + Hình thái kinh tế- xã hội và quá trình lịch sử- tự nhiên của sự phát triển các hình thái kinh tế- xã hội	3	[1] Tr154-160 [2] Tr 456-468 [1] Tr 161-169 [2] Tr 469-520	
13	Thảo luận (chương 3): (Tiếp) + Giai cấp và vai trò của đấu tranh giai cấp đối với sự phát triển của xã hội có đối kháng giai cấp + Con người và bản chất của con người		[1] Tr 159-166 [1] Tr 170-178	

13. Yêu cầu của giảng viên đối với học phần:

- Gửi đề cương chi tiết cho sinh viên trước khi giảng dạy học phần;
- Chuẩn bị đầy đủ tài liệu phục vụ giảng dạy cho học phần;
- Giảng dạy nội dung học phần theo đề cương chi tiết được duyệt.

Hà Nội, ngày tháng năm 2014

K/T HIỆU TRƯỞNG

PHÓ HIỆU TRƯỞNG

TS. Nguyễn Hoàng Long

